

**SPRÁVA
ZÁKLADNÍCH
REGISTRŮ**

Provozní řád Národní bod pro identifikaci a autentizaci (NIA)

Oblast působnosti:

Kvalifikovaní správci, Kvalifikovaní poskytovatelé, držitelé prostředků elektronické identifikace (tzv. uživatelé), Správa základních registrů, Ministerstvo vnitra.

HISTORIE DOKUMENTU:

Verze	Datum	Autor	Popis
1.0	27.10.2020	Správa základních registrů	Nový dokument

Veřejný řídicí dokument.

„Tento dokument pozbývá platnosti při jeho přemístění mimo referenční úložiště nebo při vytištění.“

OBSAH:

1.	Úvod	4
1.1.	Popis situace.....	4
1.2.	Účel dokumentu	4
1.3.	Vymezení použitých pojmů a zkratek	5
1.4.	Subjekty provozního řádu	6
	1.4.1. Správce NIA.....	6
	1.4.2. Ministerstvo vnitra	7
	1.4.3. Kvalifikovaný správce - IdP.....	7
	1.4.4. Kvalifikovaný poskytovatel - SeP.....	7
	1.4.5. Uživatel	7
1.5.	Nakládání s informacemi	8
2.	Provozní řád NIA	9
2.1.	Provozní doba a odstávky NIA.....	9
2.2.	Parametry a opatření poskytovaných služeb	9
2.3.	Zajištění bezpečnosti NIA	9
	2.3.1. Bezpečnostní opatření pro kvalifikované správce	9
	2.3.2. Bezpečnostní opatření pro kvalifikované poskytovatele.....	9
	2.3.3. Bezpečnostní opatření pro uživatele systému NIA.....	9
2.4.	Proces a podmínky akreditace pro správu kvalifikovaného systému	10
	2.4.1. Podmínky pro připojení kvalifikovaného poskytovatele k NIA.....	10
2.5.	Uživatelská podpora (Služba Service Desk).....	11
3.	Závěrečné ustanovení	12

1. Úvod

1.1. Popis situace

Národní bod pro identifikaci a autentizaci (dále jen „NIA“) je zřízen zákonem č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronické identifikaci“), který zároveň stanovuje pravidla pro účastníky procesu elektronické identifikace v návaznosti na přímo použitelný předpis evropské unie upravující elektronickou identifikaci¹.

Zákon o elektronické identifikaci definuje NIA jako informační systém, který zajišťuje zprostředkování elektronické identifikace mezi kvalifikovanými poskytovateli prostředků, kterými uživatel prokazuje svoji identitu, a kvalifikovanými poskytovateli online služeb, a to včetně napojení na další ohlášené systémy v rámci EU pomocí mezinárodního uzlu.

NIA je součástí širší technologické platformy národní identitní autority, která v sobě zahrnuje další součásti navázané na proces elektronické identifikace, jako jsou státem poskytované prostředky pro samotnou elektronickou identifikaci nebo nástroje pro správu vlastního identitního profilu uživatele.

Správcem a provozovatelem NIA je Správa základních registrů (dále jen „SZR“)².

1.2. Účel dokumentu

Tento provozní řád NIA stanovuje procesy probíhající mezi účastníky procesu elektronické identifikace, jimiž jsou Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“), SZR, kvalifikovaní správci, kvalifikovaní poskytovatelé online služeb a jejich uživatelé.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

² § 20 odst. 2 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.
Veřejný řídicí dokument.

„Tento dokument pozbývá platnosti při jeho přemístění mimo referenční úložiště nebo při vytištění.“

1.3. Vymezení použitých pojmů a zkratek

Kvalifikovaný správce (Identity provider, dále je „IdP“)	Kvalifikovaný správce je definován zákonem o elektronické identifikaci. Kvalifikovaný správce poskytuje důvěryhodnou službu identifikace a autentizace fyzické osoby pomocí vydaných prostředků identifikace a autentizace. Tyto prostředky a procesy identifikace a autentizace jsou poskytovány na úrovních důvěry v souladu s nařízením eIDAS a návazné národní legislativy.
Elektronická identifikace	Vzdálené prokazování totožnosti prostřednictvím identifikačního prostředku za účelem využívání on-line služeb provozovaných kvalifikovanými poskytovateli.
Identifikační prostředek	Prostředek sloužící pro vzdálené prokazování totožnosti při využívání on-line služeb.
Kvalifikovaný poskytovatel (Service provider, dále jen „SeP“)	Kvalifikovaný poskytovatel je definován zákonem o elektronické identifikaci. Jedná se o osobu, která provozuje on-line službu nebo jinou činnost, při níž je vyžadováno prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace.
Národní bod pro identifikaci a autentizaci (dále jen „NIA“)	Zákon o elektronické identifikaci, definuje národní bod pro identifikaci a autentizaci jako informační systém veřejné správy, který zajišťuje zprostředkování elektronické identifikace mezi poskytovateli prostředků, kterými uživatel prokazuje svoji identitu, a poskytovateli online služeb, a to včetně napojení na další ohlášené systémy v rámci EU pomocí mezinárodního uzlu.
Národní identitní autorita	Národní identitní autorita zajišťuje orgánům veřejné správy státem garantované služby identifikace a autentizace včetně federace údajů o subjektu práva ze základních registrů a možnost předávání přihlašovací identity dle principu Single Sign-On. Veřejným rozhraním národní identitní autority pro přístup uživatelů a poskytovatelů online služeb je portál národního bodu.
Service Desk Manager (dále jen "SDM")	Programová aplikace určená jako technologická podpora jednotného kontaktního místa pro uživatele služeb národního bodu. Aplikace

Veřejný řídicí dokument.

„Tento dokument pozbývá platnosti při jeho přemístění mimo referenční úložiště nebo při vytištění.“

uživatelům umožňuje zadávat požadavky, sledovat jejich řešení, komunikovat s týmem podpory a získávat informace o všech důležitých provozních stavech poskytovaných služeb.

**Správa základních registrů
(dále jen „SZR“)**

Správní úřad zřízený zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, viz § 6 odst. 1. Pro účely tohoto provozního řádu má roli správce a provozovatele národního bodu, viz § 20 odst. 2 zákona o elektronické identifikaci.

Uživatel

Pro účely tohoto řádu je uživatelem fyzická osoba (občan), která přistupuje k národnímu bodu za účelem věrohodného a bezpečného ověření identity pro umožnění používání on-line služeb poskytovaných kvalifikovanými poskytovateli.

1.4. Subjekty provozního řádu

Tento provozní řád upravuje vztahy mezi jeho subjekty, kterými jsou:

- a) správce NIA;
- b) Ministerstvo vnitra;
- c) kvalifikovaní správci;
- d) kvalifikovaní poskytovatelé;
- e) uživatelé (subjekty údajů).

1.4.1. Správce NIA

Správce NIA je SZR³.

SZR odpovídá za to, že systém NIA je provozován v souladu se zákonem o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s jinými právními předpisy⁴. SZR také stanovuje podmínky pro jeho provozování a zajišťuje:

- bezpečnost provozu systému NIA;
- zprostředkování služeb IdP jednotlivým SeP vyžadujícím důvěryhodnou autentizaci přistupujících subjektů (uživatelů);

³ § 20 odst. 2 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Např. zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, v platném znění.

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Veřejný řídicí dokument.

„Tento dokument pozbývá platnosti při jeho přemístění mimo referenční úložiště nebo při vytištění.“

- poskytování důvěryhodných údajů o přístupujících subjektech (uživatelích) - tj. jejich atributů prostřednictvím tzv. assertions/claims z připojených zdrojů těchto údajů;
- vydávání unikátních identifikátorů pro každého registrovaného SeP pro zajištění důsledného oddělení jednotlivých kmenů;
- podporu administrativních procesů nutných k registraci IdP a SeP a navázání jejich důvěry;
- poskytování persistentního úložiště a uživatelského rozhraní pro správu subjektem definovaných údajů;
- poskytování rozhraní pro veřejnost (subjekty údajů) a pro správce připojených systémů prostřednictvím webového portálu eidentita.cz.

1.4.2. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo je kontrolní orgán všech IdP a SeP. Rozhoduje o udělení akreditace pro správu kvalifikovaného systému⁵. Podmínky pro udělení akreditace jsou definovány zákonem o elektronické identifikaci. Doplňující informace týkající se problematiky akreditace a správy kvalifikovaného systému elektronické identifikace pro potřeby kvalifikovaných správců jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva.

1.4.3. Kvalifikovaný správce – IdP

Spravuje kvalifikovaný systém a vydává prostředky pro elektronickou identifikaci v souladu se zákonem o elektronické identifikaci. K získání oprávnění ke správě kvalifikovaného systému pro nestátní orgány je nutná akreditace udělená ministerstvem (viz. bod 2.4). Příručka obsahující detailní informace o připojení IdP k NIA je k dispozici zde.

1.4.4. Kvalifikovaný poskytovatel – SeP

Poskytuje online služby, při nichž je vyžadováno prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace. Povinnosti SeP jsou definovány zákonem o elektronické identifikaci. Příručka obsahující detailní informace o připojení SeP k NIA je zveřejněna na webových stránkách eidentita.cz.

1.4.5. Uživatel

Uživatel v roli fyzické osoby (občana) přistupuje k NIA za účelem věrohodného a bezpečného ověření identity pro umožnění používání online služeb poskytovaných SeP. Uživatelská příručka je zveřejněna na webových stránkách eidentita.cz.

⁵ § 5 odst. 1 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.

1.5. Nakládání s informacemi

Při nakládání s informacemi subjekty provozního řádu postupují podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a dalších legislativních předpisů⁶.

Každý SeP potřebuje určitou sadu údajů, na základě kterých uživatele ztotožní ve svém systému. Tyto údaje jsou získávány automaticky z registru obyvatel, jejich předání je podmíněno souhlasem uživatele v průběhu přihlašování. Pokud k nějakému SeP přistupuje uživatel pravidelně a je po něm vyžadována stejná sada údajů, může tomuto SeP udělit trvalý souhlas pro výdej požadovaných údajů. Takto udělené trvalé souhlasy může spravovat prostřednictvím uživatelského profilu, a lze je kdykoliv odvolat.

⁶ Především nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění.

Veřejný řídicí dokument.

„Tento dokument pozbývá platnosti při jeho přemístění mimo referenční úložiště nebo při vytištění.“

2. Provozní řád NIA

2.1. Provozní doba a odstávky NIA

NIA je provozován v nepřetržitém provozu.

Generální dostupnost je 99,9 % (mimo plánovaných odstávek) v režimu 24/7.

SZR si vyhrazuje právo z provozních, resp. technologických důvodů na odstávky systému NIA na dobu nezbytně nutnou, a to v „odstávkovém okně“ od soboty 14:00 do neděle 20:00. Přesné termíny odstávek budou zveřejňovány na webu SZR a v SDM, v případě přerušení poskytování služeb minimálně 6 týdnů před jejich zahájením.

2.2. Parametry a opatření poskytovaných služeb

S ohledem na vazbu na spolupracující systémy veřejné správy je systém dimenzován na zátěž 15 dotazů za sekundu.

SZR si vyhrazuje právo omezit poskytované služby, pokud bude překročena hodnota výše uvedeného parametru.

2.3. Zajištění bezpečnosti NIA

Zajišťování bezpečnosti provozu systému NIA je jedním z hlavních cílů SZR. Na zajištění bezpečnosti provozu systému se podílí správce a provozovatel systému pomocí nastavených bezpečnostních politik a dále pak subjekty, které se systémem komunikují.

2.3.1. Bezpečnostní opatření pro kvalifikované správce

IdP je povinen dodržovat bezpečnostní opatření uvedená v ustanovení § 16 zákona o elektronické identifikaci.

2.3.2. Bezpečnostní opatření pro kvalifikované poskytovatele

SeP je povinen dodržovat bezpečnostní opatření uvedená v ustanovení § 18 zákona o elektronické identifikaci.

2.3.3. Bezpečnostní opatření pro uživatele systému NIA

Bezpečnostní opatření pro uživatele systému NIA jsou uvedena na [informačním portálu eidentita.cz](https://eidentita.cz). Dále jsou uživatelé povinni v rámci bezpečného přístupu do systému NIA dodržovat podmínky k používání prostředku, které stanoví jejich vydavatelé, resp. IdP. V rámci přístupu prostřednictvím identifikačního prostředku „NIA ID“ jsou uživatelé zavázáni dodržovat „Podmínky používání NIA ID“, které jsou také zveřejněny na [informačním portálu eidentita.cz](https://eidentita.cz).

2.4. Proces a podmínky akreditace pro správu kvalifikovaného systému

O udělení akreditace pro správu kvalifikovaného systému rozhoduje ministerstvo na základě písemné žádosti dle zákona o elektronické identifikaci⁷.

Součástí posuzování žádostí o udělení akreditace opravňující přístup k NIA a správu kvalifikovaného systému je ověření technického zajištění - splnění technických specifikací, norem a postupů ze strany žadatele (Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1502 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví minimální technické specifikace a postupy pro úroveň záruky prostředků pro elektronickou identifikaci podle čl. 8 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu).

Ministerstvo si vyžádá vyjádření správce NIA, tj. SZR, zda systém elektronické identifikace žadatele o akreditaci umožňuje poskytnutí služby NIA. SZR žadatele vyzve, aby oznámil nastavení pro konfiguraci připojení k NIA v roli IdP a následně zkontroluje splnění podmínek uvedených v bodu 2.4.1.

Popis procesu registrace a konfigurace je detailně popsán v příručce kvalifikovaného správce.

2.4.1. Podmínky pro připojení kvalifikovaného poskytovatele k NIA

Žadatel o akreditaci pro správu kvalifikovaného systému je povinen před spuštěním služby nahlásit a doložit správci NIA následující:

1. **Plánovaný termín ostrého spuštění služeb**, které byly registrovány u NIA. Tzn. termín, od kdy se budou moci uživatelé reálně přihlašovat ke službě;
2. **Kdy a jakým způsobem bude realizována komunikační kampaň** s uživateli služby;
3. **Popis k online službě** určený uživatelům a jeho umístění, tj. jak jsou obsahově zpracovány a jakým způsobem publikovány návody na přihlášení a k obsluze služby;
4. **Kontaktní osobu** včetně telefonu a emailu, která je za službu odpovědná, a s níž mohou pracovníci SZR a uživatelé řešit problematiku publikovaných online služeb (případně rovněž spojení na **linku uživatelské/zákaznické podpory**, pokud se taková zřizuje);
5. **Kladné vyjádření SZR** k otestování komunikace online služby s NIA a ke splnění výše uvedených bodů.

⁷ § 5 odst. 1 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.

2.5. Uživatelská podpora (Služba Service Desk)

Jediným kontaktním bodem mezi SZR a účastníky procesu elektronické identifikace (viz. bod 1.4.), který poskytuje komplexní uživatelskou podporu, je oddělení Service Desk SZR.

Při řešení incidentů souvisejících s poskytováním služeb NIA uživatelé využívají aplikaci Service Desk Manager (SDM), do které přistupují na adrese <https://loginsd.szrcr.cz/>. Dále mohou zadat incident emailem (eidentita@szrcr.cz).

Oddělení Service Desk neposkytuje uživatelskou podporu k dotazům nebo k žádostem o informace:

- a) na právní výklad zákona o elektronické identifikaci;
- b) na právní výklad nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES;
- c) ke statistikám provozu NIA;
- d) které nesouvisí s provozem základních registrů a NIA;
- e) vztahujícím se ke službám jednotlivých SeP.

Uživatel může přistupovat do SDM buď jako autentizovaný (registrovaný v JIP) nebo neautentizovaný (v roli hosta). Popis je uveden na adrese <https://www.szrcr.cz/cs/sluzby/spravci-a-vyvojari/service-desk-spravy-zakladnich-registru>.

Autentizovanému uživateli se po přihlášení do SDM zobrazí všechny jím zadané požadavky, jsou mu rovněž zasílány emailové notifikace.

Neautentizovanému uživateli je po zadání požadavku v SDM pouze doručována emailová notifikace o změně stavu jeho požadavku.

SDM SZR je provozován v nepřetržitém provozu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, přičemž v časech od 18:00 hod do 7:00 hod, o víkendech a svátcích je poskytovaná podpora zaměřena pouze na řešení kritických incidentů (výpadků služeb zadaných do SDM) a blokace elektronické části občanského průkazu (telefonicky).

3. Závěrečné ustanovení

Tento provozní řád nabývá účinnosti dnem vyznačeným na titulní straně tohoto dokumentu.